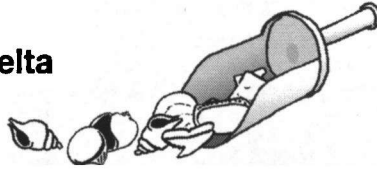

Snoepjes uit de Delta

Anton Janse*

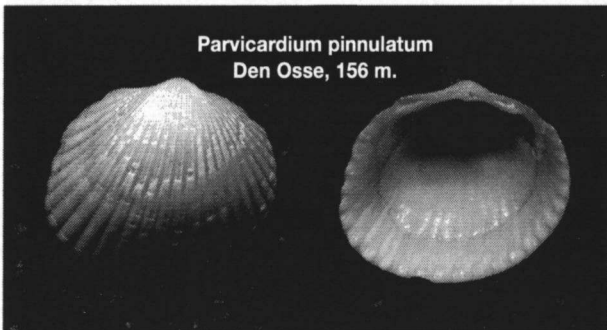

Onderzoek naar de Deltaboringen, wat betreft het deel van zuidwest Nederland, vormen een deel van mijn bezigheden. Zo nu en dan wordt het oog getroffen door iets fraais of voor hier onbekends. Van een aantal van deze zaken wil ik jullie van tijd tot tijd deelgenoot maken in dit rubriekje 'Snoepjes uit de Delta'.

Parvicardium pinnulatum (Conrad, 1831)

Een tot nog toe weinig bekende soort hier te lande, van de uitgebreide *Parvicardium* groep. In de nieuwe fossielenatlas wordt melding gemaakt van een enigszins twijfelachtige vondst, vanwege het sleetse oppervlak, uit de Westerschelde. Deze wordt daarom vermeld als *Parvicardium* cf. *pinnulatum*.

Om een goede diagnose te stellen of het geen *P. scabrum* of

P. papillosum is moet men eigenlijk fysiek vergelijkingsmateriaal bij de hand hebben.

Onder gunstige leefomstandigheden kunnen de schelpjes de grootte van een centimeter bereiken.

Het door mij geziene materiaal van deze soort uit de deltaboringen wordt niet groter dan een millimeter of zes.

In de loop van de tijd zijn er mede door het grote verspreidingsgebied, door diverse auteurs de nodige synoniemen ontstaan.

Tot voor kort werd aangenomen dat dit verspreidingsgebied pan-arctisch was. Dank zij de waarnemingen van onze gewaardeerde *Cardium*-kenner Jan Johan ter Poorten is hierover meer duidelijkheid ontstaan. In een instructief artikel in *Gloria Maris* geeft hij de soort-karakteristieken, de laatste kennis omtrent de verspreiding en synonymie weer.

Ook bij het determineren van de boringen heeft hij mij uit de droom kunnen helpen bij het op naam brengen van deze soort.

In de monsters van de deltaboringen komt *P. pinnulatum* met tientallen voor in Dreischor en zelfs enkele honderden in boring Den Osse. Stratigrafisch bekeken in de periode van het Laat-Pliocene, met daarna het grootste voorkomen in het Vroeg-Pleistoceen. Het laatste in gezelschap van een koudminnende fauna zoals: *Yoldia lanceolata*, *Serripes groenlandicus* en *Clinocardium ciliatum*. Toendertijd ging de voorkeur van dit beest uit naar wat frissere omstandigheden.

Het heeft mij dan ook verbaasd dat bij de inventarisatie voor de nieuwe atlas er zo weinig waarnemingen van deze soort boven water zijn gekomen (letterlijk en figuurlijk). Feit is dat er in het brongebied voor de verspoeling ruim voldoende materiaal voorhanden is, maar dat door het daaropvolgende transport de delicate kenmerken veelal afslijten, waardoor een goede determinatie moeilijk, zo niet onmogelijk wordt.

Toch raad ik iedere geïnteresseerde lezer aan om de hun beschikbare monsters nog eens kritisch op dit punt na te zien.

Tenslotte nog een mededeling van technische aard. Deze column is tot nu toe met de nodige regelmaat verschenen, wat mij en uit de reacties hierop een heel aantal lieden een genoeg verschaft. Een plaatje met een praatje erbij; welnu er is een software probleem opgedoken bij het maken van macro-opnamen. Overleg met de leverancier hiervan maakte mij duidelijk dat aanpassing of vervanging een begroetelijke grap gaat worden. Ik ga pogen mijn krantenwijk uit te breiden om de komende verhalen ook weer fatsoenlijk met een plaatje te kunnen stofferen.

Literatuur

Moerdijk, P.W. & F.P. Wesselingh *et al*, 2010. De Fossiele schelpen van de Nederlandse Kust. – In de serie *Geologie van Nederland*, Nederlands Centrum voor Biodiversiteit Naturalis.

Ter Poorten, Jan Johan, 2003. The Cardiidae of Morbihan and Loire-Atlantique, France. An overview of the encountered species with remarks about morphology, ecology, and distribution. – *Gloria Maris*, 41 (6): 112-140. Tijdschrift van de Belgische Vereniging voor Conchyliologie.

*Anton Janse, G. van Voornestraat 165, 3232 BE Brielle, tel. 018-141 62 38, e-mail: acjanse@hetnet.nl